

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România
Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București
T: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557
F: +40 21 252 4860
W: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro
E: office@iiccr.ro

Clara Mareș, *Represiunea Securității împotriva scriitorilor în anii 1986 – 1988*

„Într-un raport din 23 decembrie 1986¹⁰, Serviciul V al Direcției I urmărea prin D.U.I., în *mediul artă-cultură*, **112** de persoane, iar alte **154** erau verificate în vederea clarificării unor suspiciuni.

Concomitent mai erau urmărite **365** de persoane „care proferau injurii la adresa politiciii partidului”, **12** erau „semnalate cu intenții de a-și constitui anturaje”¹¹, alte **44** persoane din mediul artă-cultură „au recurs la amenințări cu greva foamei pentru a li se rezolva cererile (pașaport, temporar sau definitiv, publicarea unor lucrări, aviz pentru filme). Pentru suspiciuni de evaziune sau rămânere ilegală în străinătate erau verificate, în mediul artă-cultură, **135** persoane¹².

Documentul face referire la unele cazuri mai „deosebite”, pentru care Securitatea a făcut uz de măsuri de influențare, temperare, descurajare în ceea ce-i privea pe Mircea Dinescu, Ion Gheorghe, Cezar Ivănescu, Fănuș Neagu, Gheorghe Pituț din București, Damian Ureche din Timișoara, Ion Liviu Stoiciu din Focșani¹³.

Pentru a ne face o idee mai clară asupra a ceea ce considera Securitatea subversiv și periculos, vom exemplifica prin câteva romane interzise sau cenzurate în 1986.

Lui Bujor Nedelcovici i se refuzase lucrarea „*Căpetenia din golf*” pentru că „*volumul conținea o nuvelă care se referea la un regim totalitar din America Latină, cu aluzii la situația social-politică din țara noastră*”¹⁴. Lucrarea „*Play-Back*” a lui Stelian Tănase prezenta probleme pentru că „*aborda în mod necorespunzător aspecte ale vieții social-politice din țara noastră*”. „*Întâlnirea de la miezul nopții*” a lui Teohar Mihadaș trata „*necorespunzător unele evenimente istorice, contrar modului lor oficial de abordare în istoriografia românească de azi*”, iar volumul de proză scurtă și eseistică al Marilenei Rotaru s-a lovit de cenzura Securității pentru că prezenta „*aspecte din cadrul Radioteleviziunii Române, în mod tendențios*”. Lucrarea „*Șoarecele B*” a lui I.D. Sârbu era plină de „*aluzii tendențioase referitoare la activitatea literară din țara noastră*”.

„În 1988, la nivelul țării, Securitatea avea în atenție **207**²⁴ dosare de urmărire informativă individuală, dintre care **32** fuseseră deschise în acel an, iar în 41 de cazuri urmărirea încetase²⁵. Deci, în doar doi ani, Securitatea începuse urmărirea organizată a încă **95** de persoane din mediul cultural.

La acestea se adăugau cele **99** mape de verificare dintre care **62** fuseseră deschise în 1988.

Însă domeniul din care transpare, cu excelență, preocuparea Securității pentru urmărirea generalizată era Supravegherea Informativă (S.I.), acel amalgam de informații despre care nu se știa când va fi de folos, dar care era punctul de plecare pentru orice acțiune organizată de urmărire. În decembrie 1988 în S.I. se aflau **598** de persoane, dintre care **51** fuseseră incluse doar în acel an. Din acest număr, **130** de persoane fuseseră

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România
Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București
T: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557
F: +40 21 252 4860
W: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro
E: office@iiccr.ro

scoase din supraveghere, unele fiind clarificate, iar altele probabil transformate într-o formă diferită de urmărire.

În ceea ce privește partea concretă de opoziție din partea scriitorilor pe care Securitatea trebuia să o controleze, raportul²⁶ întocmit la finele anului 1988 de către maiorul Mălureanu Vasile menționa următoarele: activitatea ostilă deschisă a lui **Dan Petrescu și Liviu Cangeopol** la Iași; scrisoarea de protest semnată de **Dan Deșliu** adresată șefului statului referitoare la sistematizarea localităților rurale; demisia **Ilenei Mălăncioiu** din funcția de redactor al revistei „*Viața Românească*” invocând cenzura exercitată de Consiliul Culturii și Educației Socialiste; solicitarea lui **Mircea Daneliuc** de a pleca temporar din țară, în Franța, pentru a putea regiza un film, de vreme ce în România nu i se permisesse; adeziunea lui **Ștefan Augustin Doinaș** la acțiunea inițiată de **Doina Cornea** la Cluj; renunțarea la calitatea de membru de partid a lui **Aurel Dragoș Munteanu** datorită politicii partidului; depunerea carnetului de partid de către **Mihai Stănescu** căruia i se blocase tipărirea unui album de caricaturi; inițiativa lui **Mircea Dinescu** din octombrie 1988, alături de alți nouă scriitori, de a protesta în scris față de politica partidului și a statului. „*Această ultimă măsură a fost anihilată de Securitate, la fel ca și cea similară a lui Nicolae Manolescu*”, menționa același document.

O altă mare problemă a Securității, în 1988, era și larga audiență a posturilor de radio străine în rândul românilor. Securitatea avea și la acest capitol informații (aparent) precise: **389** persoane ascultau aceste posturi, dintre care **325** de persoane din *mediul artă-cultură*, iar **64** din mediul presă²⁷.

Printre succesele pe care Securitatea le evidenția erau și materialele compromițătoare pe care le confecționase și le trimisese în străinătate pentru a-l discredita pe Dan Petrescu²⁸.

Dintre măsurile de prevenire pe care Direcția I le luase la nivel național, raportul din 1988²⁹ se lauda cu: **37** „avertizări”, **245** „atenționări”, **261** „influențări pozitive” ale cetățenilor români, **37** „influențări pozitive” ale cetățenilor străini, **587** „informări la organele de partid”, **1.559** „semnalări la conducerea instituțiilor” unde lucrau cei urmăriți, **215** de „semnalări la organele de miliție”, **8** „destrămări de anturaj” cu **45** de persoane, **11** puneri în dezbatere publică³⁰, **287** controale în instituțiile în care lucrau, **208** avizări negative pentru cereri de plecare temporară în străinătate, **128** preveniri privind rămânerea ilegală în străinătate prin avizarea negativă a călătoriilor³¹.

Toate aceste cifre reprezintă tot atâtea intruziuni brutale în existența unor cetățeni care, în orice stat normal, erau complet nevinovați. Însă regimul comunist condamna curiozitatea, încercarea de acces la informații corecte și comentariile critice.”